

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

09 06 2016

м. Київ

№ 644

Про завершення
I (підготовчого) етапу
дослідно-експериментальної роботи
на базі Вінницького приватного православного
навчально-виховного комплексу святого Миколая

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 № 445 на базі Вінницького приватного православного навчально-виховного комплексу святого Миколая проводиться дослідно-експериментальна робота за темою «Формування духовно-морального середовища розвитку особистості».

На підставі висновків комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України від 12.03.2016 (протокол № 28) та з метою продовження дослідно-експериментальної роботи у 2016 – 2017 роках

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити як такі, що додаються:

1) звіт про завершення I (підготовчого) етапу дослідно-експериментальної роботи за темою «Формування духовно-морального середовища розвитку особистості» на базі Вінницького приватного православного навчально-виховного комплексу святого Миколая за 2015 – 2016 роки;

2) програму II (концептуально-діагностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи за темою «Формування духовно-морального середовища розвитку особистості» на базі Вінницького приватного православного навчально-виховного комплексу святого Миколая на 2016 – 2017 роки.

2. Комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України заслухати звіт Вінницького приватного православного навчально-виховного комплексу святого Миколая (далі – експериментальний навчальний заклад) про завершення II (концептуально-діагностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи у квітні 2017 року.

3. Інституту модернізації змісту освіти надавати організаційну та науково-методичну допомогу педагогічному колективу експериментального навчального закладу у проведенні дослідно-експериментальної роботи.

4. Департаменту освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації надавати допомогу експериментальному навчальному закладу у забезпеченні необхідних умов для проведення дослідно-експериментальної роботи.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Хобзея П. К.

Міністр

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки
України

09 08 16 № 644

Звіт

**про завершення I (підготовчого) етапу дослідно-експериментальної роботи
за темою «Формування духовно-морального середовища розвитку
особистості» на базі Вінницького приватного православного
навчально-виховного комплексу святого Миколая
за 2015-2016 роки**

Право на отримання освіти, в тому числі і в духовно-моральній сфері, є невід'ємним правом кожної людини. Права на освіту, свободу совісті, гарантовані Загальною декларацією прав людини (1948 р.), Конституцією України та іншими міжнародними і вітчизняними правовими документами, які дають підстави для здійснення заходів щодо реалізації прав громадян України виховувати своїх дітей у межах культурно-історичної та релігійної традиції за їхнім вільним вибором. Закон не обмежує цього права для жодного громадянина. Дії, які не суперечать чинному законодавству України та міжнародним правовим нормам, можуть вважатися дозволеними, можуть розраховувати на підтримку і сприяння з боку держави. Саме це дає можливість не тільки знайомити учнів зі змістом Книги книг – Біблії, не тільки вести бесіди про суть християнства, догмати Церкви, не тільки вводити у навчальних закладах курси основ християнської моралі, християнської етики, більше того, з'явилася реальна можливість відкривати навчально-виховні заклади християнського спрямування.

Саме таким є заклад нового типу «Вінницький приватний православний навчально-виховний комплекс святого Миколая», який розпочав своє функціонування у 2012 році на базі Вінницького Христо-Воздвиженського храму

з ініціативи настоятеля храму отця Миколая Давидовського. У цьому ж році комплекс зайняв перше місце серед архітектурних споруд духовного спрямування України. Заклад має Статут, ліцензії на дошкільну, загальноосвітню та позашкільну діяльність. Сьогодні у закладі функціонують: дошкільне відділення (діти від 3 до 6 років), шкільний відділ (загальноосвітня школа I-II ступенів), «Дошколярик», «Університет християнської родини», «Благодійне християнське братство святителя Миколая». Навчально-виховний процес здійснюють 16 педагогів.

Усвідомлюючи свій обов'язок перед суспільством, громадою, сім'єю, а в першу чергу перед собою та дитиною, наш заклад пріоритетною проблемою обрав саме формування високодуховної, морально стійкої особистості. Тому вся навчально-виховна діяльність безпосередньо чи опосередковано направлена на досягнення чітко поставленої мети, якої можна досягти лише тоді, коли буде реалізовано завдання по досягненню цілей. Це насамперед:

ознайомлення учнів з основами духовно-моральних цінностей, поняттями чеснот і гріха, добра і зла, християнських традицій в Україні;

ознайомлення з правилами та принципами християнської етики спілкування, стосунків між людьми, з правилами і звичаями добросовісного життя;

проведення навчально-виховних заходів для підвищення дитячої готовності до орієнтації в різних життєвих ситуаціях;

розвиток духовно-чуттєвого світу вихованців, символічно-образного мислення, здатність сприймати людське життя на основі ідеалів краси, добра і любові;

виховання в дітей християнських рис: любові до Бога, людей, Батьківщини, пошани до батьків і старших, працьовитості, здатності долати труднощі, схильності постійно чинити добро;

виховання творчої особистості на засадах тисячолітньої духовної і культурної традиції, як засобу духовно-морального розвитку;

формування емоційно-вольової та когнітивної сфери дитини задля якнайкращого відображення її думок, роздумів щодо тих життєвих проблем, з якими їй доводиться стикатися.

Колектив навчально-виховного комплексу святого Миколая сьогодні має цілковите переконання, що духовно багатою, морально зрілою особистість може стати тільки завдяки спілкуванню з Богом, з людьми, в колі родини. Саме через сім'ю, шкільний колектив, громадські організації, які здатні долучитися до високої і благородної місії творення майбутнього своєї Батьківщини, навіть цивілізації, здійснюється формування нової людини. Ці інституції повинні взяти на себе обов'язок в цей найважливіший момент, коли відбувається найінтенсивніший розвиток дитини, і коли вона найбільшою мірою схильна до наслідування та піддатлива до виховних впливів. Саме тут формується характер людини, її ставлення до життя.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 року № 445 «Про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі закладу «Вінницький приватний православний навчально-виховний комплекс святого Миколая» проводиться дослідно-експериментальна робота за темою «Формування духовно-морального середовища розвитку особистості».

На I (підготовчому) етапі, в період з травня 2015 по квітень 2016 років дослідно-експериментальної роботи колектив особливу увагу приділяв завданням перетворення процесу набуття досвіду й педагогічних знань з обов'язку на їх внутрішню особистісну потребу, і здобув переконливий результат: ефективність духовного виховання залежить від реалізації сукупності психолого - педагогічних умов: взаємин між суб'єктами в реально існуючому особистісно орієнтованому педагогічному процесі; стимулювання природних задатків; насичення життєдіяльності дітей, батьків і педагогів позитивною енергією, душевним напруженням, особливим стилем взаємин; послідовних, науково обґрунтованих змін дидактичних умов.

З метою реалізації завдань першого етапу колективом закладу здійснювалися заходи:

зроблено аналіз стану досліджуваної проблеми в педагогічній теорії та практиці, узагальнено досвід навчальних закладів України з духовно-морального виховання;

колектив налагодив творчі зв'язки, ознайомився з кращим досвідом з організації заходів духовно-морального спрямування багатьох навчальних закладів України та зарубіжжя: православна школа святих Кирила і Мефодія, м. Білосток (Польща); православна школа (м. Чернівці); Університет «Острозька академія» (м. Острог Рівненської області); Український колеж ім. В.О. Сухомлинського (м. Київ); дитячий будинок «Перлінка» (м. Одеса), недільна школа при кафедральному соборі (м. Одеса); недільна школа храму Архистратига Михаїла (м. Київ); Луко-Барська ЗОШ I-III ступенів (Вінницька область); ЗОШ I-III ст. (м. Полонне, Хмельницької області), медичного коледжу ім. Д. Заболотного (м. Вінниця) та ін.;

створено інформаційну базу даних з проблем формування духовно-морального середовища розвитку особистості, опрацьовано відповідну наукову та методичну літературу; зокрема: Беха І. Д. Вибрані наукові праці К.-Ч.: «Букрек», 2015. – 1-2 т.; Вишневського О. Г. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: посібник для студентів вищих навчальних закладів – Дрогобич: Коло, 2003; Кременя В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі – К.:Т-во «Знання України», 2011; Сіданіч І. Л. Теоретико-педагогічні аспекти духовно-морального виховання дітей вітчизняної школи: монографія – К.: Дорадо-Друк, 2012; Сухомлинського В. О. Серце віддаю дітям – К. Радянська школа, 1987; Виховання молодого покоління на принципах християнської моралі в процесі духовного відродження України (Острог, Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 2000 р.; Собейко І. Виховання любові в сім'ї, суспільстві і церкві. Дзвін з Фатіми, № 5, 2011; організовано зустрічі з науковцями та методистами Вінницької академії неперервної освіти;

проведено перерозподіл управлінських функцій з метою ефективної реалізації завдань дослідження: внесено зміни до перспективного плану роботи навчально-виховного комплексу, передбачено програмні заходи при складанні

річного плану роботи закладу, планів виховної роботи класних керівників, вихователів групи продовженого дня, вихователів дошкільного навчального закладу;

проведено діагностування готовності педагогічних працівників до участі в дослідно-експериментальній роботі. Результати анкетування: беруть участь у дослідно-експериментальній роботі вперше - 100%, педагогічних працівників, що готові зразу ж включитися в процес експерименту - 81%, відчують побоювання, що не зможуть ефективно працювати над реалізацією проблеми експерименту - 18%, потребують постійного супроводу методистів, науковців - 75%, вважають, що займатися дослідно-експериментальною роботою для них ще зарано - 6%;

сформовано творчі групи вчителів для створення навчального, навчально-методичного та методичного забезпечення виховної системи навчального закладу з духовно-морального середовища розвитку особистості: I група – дотримання нормативно-правове забезпечення дослідно-експериментальної роботи, керівник групи – заступник директора Маліновська А. М.; II група – формування духовно-моральних якостей дитини у дитячому садочку, керівник групи – методист Совінська С. О.; III група - реалізація завдань дослідно-експериментальної роботи під час навчального процесу, керівник групи – вчитель Дмитренко І. О.; IV група – реалізація завдань дослідно-експериментальної в організації позакласної та позашкільної роботи, керівник групи – педагог-організатор Наконечний О. А., V група – організація та підтримка творчих зв'язків із закладами, установами, громадськими організаціями, засобами масової інформації, керівник групи - заступник директора Луковніков С. І.; VI група – зв'язків з духовними центрами, видавництвами, керівник групи – духівник закладу протоієрей Володимир Пучков;

створено навчально-методичну базу для забезпечення якісного дослідження та експериментування: придбано наукову літературу, підручники, методичні посібники, оформлено стенди, портфолію, презентації, розроблено сценарії масових заходів, конспекти уроків;

проведено для вчителів: засідання педагогічної ради «Про забезпечення оптимальних умов з проведення дослідно-експериментальної роботи зі створення ефективної сучасної моделі духовно-морального виховання у загальноосвітньому навчальному закладі» (травень, 2015 р.), «Формування духовно-морального середовища розвитку особистості: результати і завдання» (жовтень, 2015 р.); засідання ради закладу «Про затвердження звіту та відеопрезентації за підсумками організаційно-підготовчого етапу дослідно-експериментальної роботи» (березень, 2016 р.); науково-методичну раду із залученням науковців, методистів закладу «Вінницька академія неперервної освіти» «Особистісно орієнтоване виховання – перспективи успіху» (січень, 2016 р.), семінар «Духовно-моральний потенціал розвитку особистості дитини» за участю вчителів основ християнської етики загальноосвітніх навчальних закладів Вінницької області (квітень, 2016 р.), круглий стіл «Виховний простір розвитку особистості» (грудень, 2015 р.), майстер-клас літературно-музичне свято «Нехай святиться ім'я твоє» (березень, 2016 р.);

укладено Договори про творчу співпрацю в рамках експерименту з установами, закладами, підприємствами: православна школа імені Кирила і Мефодія, м. Білосток (Польща, директор Олена Лавінчук); православна школа (м. Чернівці, засновник протоієрей Василій); Університет «Острозька академія» (м. Острог Рівненської області); Український колеж ім. В.О. Сухомлинського (м. Київ, директор Хайруліна В. М.); дитячий будинок «Перлинка» (м. Одеса, директор Петрова С. М.), недільна школа при кафедральному соборі (м. Одеса, директор протоієрей Димитрій); Луко-Барська ЗОШ I-III ступенів (Вінницька область, директор Наманюк В. М.); ЗОШ I-III ступенів (м. Полонне, Хмельницької області), медичний коледж ім. Д. Заболотного (м. Вінниця, директор Андрієвський І. Ю.), обласна станція юннатів (м. Вінниця, директор Драгомирецька О. А.), єпархіальне управління Української Православної Церкви (м. Вінниця, митрополит Симеон), обласний краєзнавчий музей (м. Вінниця, директор Висоцька К. І.), обласний художній музей (м. Вінниця, директор Безбах І. В.), Академічний обласний театр ляльок (м. Вінниця, директор

Байдюк М. Д.), музично-драматичний театр ім. М. Садовського (м. Вінниця, директор Лозовський В. В.), обласна бібліотека ім. Тімірязєва (м. Вінниця, Морозова Н. І.), благодійний фонд «Майбутнє без болю» (м. Вінниця, директор Дорохіна І. В.), медико - спортивний клуб «Патріот» (м. Вінниця, директор Ломинога С. І.);

розроблено: «Правила християнської педагогіки», «Кодекс честі учнів і вихованців закладу», «Кодекс честі та служіння вчителя», «Програму морального виховання школярів», «Урочисту обіцянку члена благодійного християнського братства святителя Миколая».

Налагоджено співпрацю із батьками з метою спільної діяльності навчального закладу та сім'ї в реалізації завдань експерименту: проводиться системна просвітницька робота для батьків; продовжується активна робота Університету батьківських знань (заняття – 2 і 4 середа кожного місяця); проведено загальні батьківські збори «Роль і місце батьківської громадськості у реалізації завдань дослідно-експериментальної роботи з проблем духовно-морального виховання» (вересень, 2015 р.); підготовлено і надруковано у пресі статті, оповідання директора навчально-виховного комплексу Панчука А. М. з проблем духовно-морального, родинного християнського виховання «На крилах любові», «Як добре, що у нас немає батька...», «Найдорожчий скарб», «Інвестиції без ризику», «Під владою любові», «Хто матір забуває», «Колиска моя золота», «Біла пір'їнка», «Спішімо робити добро, поки маємо час»; спільні (батьки, діти, працівники закладу) походи, екскурсії, поїздки: до монастиря і дитячого будинку у с. Банчанах (Чернівецька область), Києво-Печерської Лаври, Свято-Пантелімонівського монастиря (м. Київ), Браїлівського Свято-Троїцького монастиря, скиту ікони Божої Матері «Барська» у Барському районі Вінницької області, чудотворної ікони Божої Матері «Зіновенська» (с. Шевченкове Літичинського району Вінницької області), до чоловічого монастиря і семінарії в м. Одесі, Головчинецького жіночого монастиря (Хмельницька область, батьківщина Блаженнішого Володимира).

Також у рамках програми експерименту здійснено обмін групами з метою організованого відпочинку (учні, батьки, вчителі навчально-виховного комплексу та дитячого будинку «Перлінка» (м. Одеса, червень-липень, 2015 р.), що стало початком системної співпраці двох закладів.

Учителі, вихователі загальноосвітнього навчального закладу брали активну участь у науково-практичних конференціях, семінарах, педагогічних читаннях, відкритих уроках та заходах з проблем, які наближені до теми дослідження, закладів освіти міст Києва та Вінниці.

Академік Іван Дмитрович Бех, вважає, що найважливішою вимогою до формування особистості в сучасному світі та у більш віддаленій перспективі стане виховання розуміння «цінності іншої людини», морально визначеної гідності, духу, терпимості до продуктивного спілкування, до самокритичності. Видатний науковець шляхи виховання такої особистості вбачає у створенні спеціальних розвивальних моделей справжнього життя, за яких людина дієво проявлялась би у згаданих якостях. Саме такий підхід, таке бачення вирішення проблеми імponує колективу закладу, який готовий докласти усіх зусиль, щоб у ході дослідно-експериментальної роботи створити таке виховне середовище, яке б дало змогу сформуванню нову сучасну модель вихованості людини для оптимального вирішення складних питань своєї життєдіяльності, успішного досягнення індивідуальних і суспільних цілей.

На II (концептуально-діагностичному) етапі дослідно-експериментальної роботи (2016-2017 роки) колектив закладу планує реалізувати наступні заходи:

розробити концептуальні засади формування духовно-морального середовища розвитку особистості;

підібрати методики та діагностичний інструментарій для комплексного моніторингу дослідження;

визначити критерії, показники, тили сформованості духовно-моральних якостей особистості;

відпрацювати систему методичної роботи з педагогічними кадрами у напрямі постійного самовдосконалення фахової готовності до модернізації змісту, форм та методів навчання і формування духовно-морального середовища для розвитку особистості через ціннісно-мотиваційну сферу дитини;

виявити фактори, чинники педагогічного впливу на розвиток духовно-моральних якостей особистості вихованця, поняття чеснот і гріха, добра і зла, християнських традицій в Україні.

А. М. Панчук

С. М. Томчук

І. Д. Кондратюк

(Кононенко Ю.)
(Т. Томчук К.)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки
України

090616 № 644

**Програма II (концептуально-діагностичного) етапу
дослідно-експериментальної роботи за темою «Формування духовно-морального середовища розвитку особистості»
на базі Вінницького приватного православного навчально-виховного комплексу святого Миколая
на 2016 – 2017 роки**

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відповідальні виконавці
1.	Розробити концептуальні засади формування духовно - морального середовища розвитку особистості.	Протягом етапу	Науковий керівник, члени творчих груп
2.	Підібрати методики та діагностичний інструментарій для комплексного моніторингу особистості.	Вересень-грудень 2016 р.	Науковий керівник, психолог
3.	Визначити критерії, показники, типи сформованості духовно-моральних якостей особистості.	Червень-жовтень 2016 р.	Науковий керівник, педагогічний колектив
4.	Відпрацювати систему методичної роботи з педагогічними кадрами у напрямі постійного самовдосконалення фахової готовності до модернізації змісту, форм та методів навчання і	Протягом етапу	Директор, заступник директора

	формування духовно-морального середовища для розвитку особистості через ціннісно-мотиваційну сферу дитини.		
5.	Виявити фактори, чинники педагогічного впливу на розвиток духовно-моральних якостей особистості вихованця, поняття чеснот і гріха, добра і зла, християнських традицій в Україні.	Вересень 2016 – лютий 2017р.	Класні керівники
6.	Упорядкувати банк виховних технологій з проблем духовно-морального розвитку особистості	Лютий 2017 року	Заступник директора НВК
7.	Провести діагностування рівня сформованості в учнів духовно-моральних якостей і узагальнити результати.	Березень 2017 р.	Науковий керівник дослідно-експериментальної роботи
8.	Підбити підсумки II (концептуально-діагностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи.	Березень 2017 р.	Науковий керівник Директор НВК

[Handwritten signatures and initials]

С.М.Томчук

А.М.Панчук

І.Д.Кондратюк

[Handwritten signatures and initials]
 (Монченко Ю.)
 (Томчук С.)